

פרשת שופטים

תמים תהיה עם ה' אלהיך (יח, יג)

פירש"י: תמים תהיה עם ה' אלהיך. התהלך עמו בתמימות ותצפה לו, ולא תחקור אחר העתידות, אלא כל מה שיבוא עליך קבל בתמימות, ואז תהיה עמו ולחלקו.

הנה נודע מה שכתוב בזה"ק ויחי (דף רכ). שהגזירה אשר נגזרה על האדם בכיפור, מראה ב"צל" בהושענא רבה. ואלו דברי הזוהר שם (בתרגום ללשון הקודש): בא וראה כשמתעורר הדין (בראש השנה) בעולם צריך אדם להתעורר בתשובה שישוב מחטאיו, שהרי באותו יום "פתקין" נכתבים, אם זכה אדם ששב לפני אדונו "קורעין הפתקים שעליו". אחר כך מזמין לפני האדם יום הכפורים יום של התשובה. אם שב מחטאיו, מוטב. ואם לא, מצוה המלך לחתום הפתקים וכו'. ואם עשה תשובה שלימה לפני אדונו נקרעין הפתקין. ואם לא זכה לתשובה, אותם פתקין יוצאין מבית המלך, ונמסרין בידיו של השר המקטר, והדין נעשה והפתקין אינן חוזרין שוב לבית המלך. ואז "הצלמים" מסתלקין ממנו (שנגזר עליו) ולא נמצאין עמו. כיון שמסתלקין ממנו, הנה ודאי עונש המלך יעבור עליו ויטעום כוס המות. ובאותו לילה של חג אחרון מלאכי הדין מזומנים ונוטלים הפתקים, ואחר שנטלו להם, מסתלקין "הצלמים" ואינם נמצאים ואם הצלמים לא נסתלקו אלא שחסרים וחלושים, אז יעבור עליו חלאים רעים בחלישות. ע"כ.

וכתב הרמב"ן בפרשת שלח (יד, ט) על הפסוק "ואתם אל תראו את עם הארץ וגו' סר צילם מעליהם וה' אתנו אל תיראום". וז"ל: יתכן שירמוז הכתוב למה שנודע כי בליל החותם לא יהיה "צל לראש האיש" אשר ימות בשנה ההיא. לכך אמר כבר "סר צילם מעליהם" כי נגזר עליהם מיתה, "וה' אתנו" כי הוא השוכן בקרבנו ועושה לנו נסים ונפלאות לעיני כל רואה, על כן "אל תיראום". עכ"ל. וע"ע ברבנו בחיי (שם).

וכתב האבודרהם, הובא במטה משה (סימן תתקנז): וזה ה"צל" אינו צל האדם ממש, כי העומד אצל הלבנה או אצל האורה, אי אפשר שלא יהיה לו צל. אלא הוא "צל הצל" הנקרא בדברי רבותינו (גיטין סו). "בבואה דבבואה". ויש סעד מדאמרינן (הוריות יב). האי מאן דבעי למיפק וכו' ליקום בביתא דחברא (בבית חשוך) אי חזי בבואה דבבואה וכו'.

ועוד הביא מ"ש בהוריות (יב). שלא ינסה אותו ענין בראש השנה "דילמא מיתרע מזליה". וכתב: מכאן אני אומר שאין ראוי לנהוג (בהושענא רבא בראיית הצל) מנהג זה. ע"כ. וסיים מטה משה (שם): ועוד אני אומר דאין אנו בקיאין בצל הצל, ולאידך מי שיראה צילו וכו' לא יהרהר בתשובה, עוד כתב: והירא דבר ה' אל יהא לו עסק בנסיון הזה, רק כל יום ויום חייב להראות עצמו כאילו נסתלק ממנו הצל וישוב בתשובה וכו'.

וז"ל הרמ"א (סימן תרסד): כתבו הראשונים שיש סימן בצל הלבנה בליל הו"ר שיקרה לו או לקרוביו באותה שנה. ויש מי שכתב ש"אין לדקדק בזה" כדי שלא ליתרע מזליה, וכו'. ויותר טוב להיות "תמים" ולא לחקור אחר עתידות! עכ"ל. ולכן יש לקיים "תמים תהיה עם ה' אלהיך" ולא לחקור אחר עתידות. והשי"ת יברכנו בשנה טובה. אמן.

מקור: הרב אלעזר רז שליט"א

פרשת שופטים